AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN
ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻՆ
ՍԻՐԻՈՅ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ՈՐՍՏԱՆՄԱՆ տարի 7, վեցամսեայ 4 տպ.

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱ[ՂԱՔ]ԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية

ՏՏօրէՑ — Խմբագիր՝ Հ. ՅԱԿ ՊԱԼԵԱՆ

ՈՒՐԲԱԹ ՅՈՒԼԻՍ 1932 — 1 — ԶԵՒԲԷ ՀԱՏԸ 2.50 Ս. Դ.

Ջ. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է [illegible] թերթիս տնօրէնին հասցէին | Ձհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 89 (666)

ՀԱԼԷՊԻ ԳԱԻԱՌԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ Ա. ՆԻՍՏԸ

ԴԻՒԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ ԿՈՒՆԵՆԱՅ ԱՐՏԱՒԱԶԴ ԵՊԻՍ. ԸՆ ՀՐԱԺԱՐԻ

(ՍԵՓ. ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ)

Հալէպի նորընտիր գաւառական ժողովը իր առաջին նիստը գումարեց անցած կիրակի օր, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Ազգային Մանկապարտէզի սրահին մէջ։ Ներկայ էին 30 երեսփոխաններ, երեք եւ բեսփոխանները օրինաւոր պատճառներով կը բացակայէին. իսկ Համ և Գամբշէը դեռ ընտրած չէին իրենց եր[illegible]ոխանները։

Առաջնորդ Գեր. Արտաւազդ եպիսկոպ[illegible] Սիւրմէեան բացաւ ժողովը և իր առաջարկութեամբ առժամեայ նախագահութեամբ ի վի երիցագոյն անդամ պրն. Յ[illegible]ննիկ Մազլումեանի, առենադպրութեամբ կրտսերագոյն անդամ պրն. Միհրան Պասմաճեանի առենադպրութեամբ։

Անկէ վերջ անմիջապէս կը ձեռնարկ[illegible] օրակարգի առաջին նիւթին՝ փոխանորդներ կ[illegible]

Քին՝ մայր դիւանի ընտրութեան։ [illegible]րեն դիւանը.

փոխանները գաղտնի քուէարկութեամբ [illegible]

Ա. Առենապետ՝ պրն. [illegible] Փափազեան.

Ա. Առենադպիր՝ պրն. [illegible] Զօրեան

Բ. » » [illegible] Ածէմեան

Ա. Տաճնազպիր՝ պրն. [illegible] Մինասեան

Բ. »

Նորընտիր դիւանը գրաւեց իր տեղը, որմէ վերջ Առաջնորդ Սրբազանը ուղերձ մը կարդաց, որուն մէջ ընդհանուր ակնարկ մը նետելէ վերջ նախորդ գաւառականի և ապրած մարմիններու գործունէութեան վրայ և շնորհակալութիւն յայտնելէ երախտագիտութեան պարտքը ժամանցանելէ վերջ հոգատար եկեղեցական իշխանութեան, ներկայացուց իր հրաժարականը նորընտիր ժողովին, անոր տալու համար ազատութիւնը իրեն հանդէպ ունեցած վերաբերմունքը քանի[illegible]

Սրբազանի այս փափկանկ[illegible] կարգի անցուց այդ խնդիրը և խնդրոց Արտաւազդ Սրբազանէն որ գրաւէ նախագահական աթոռը։

Ցետոյ կարդացուեցաւ քաղաքական ժողովի [illegible] պաշտօնագիրը, որ տրուած 33 երեսփոխաններու ընտրական [illegible] քաղաքական ժողովը այդ տեղեկագրով կը յայտնէր որ, ինք քննելէ վերջ բոլոր շրջաններու ընտրական տեղեկագիրները, կը գտնէ օրինաւոր և կը վաւերացնէ ընտրութիւնները, խնդիրը յանձնելով Գաւառական Նախաւարման։ Թէ ու դէմ վիճաբանութիւններէ վերջ, ժողովը 25 ձայնի մեծամասնութեամբ բաւ համարեց քաղաքականի քննութիւնը և վաւերացուց անոր եզրակացութիւնը։ Որով կատարուած ընտրութիւնները կը նկատուին օրինաւոր և կ'ստանան վերջնական հանգամանք։

Ուրեմն Հալէպի կեդրոնի երեսփոխաններէն զատ, որոնց անունները ժամանակին արդէն հրատարակուեցան «Ապդակ»ի մէջ, ընտրուած են հետեւեալ երեսփոխանները։

Տէր-Զօր, Ռագգա և շրջաններէն՝ պրն. Հրաչ Փափազեան. Պապ, Միւմպիճ, Ճարապլուս, Արաբ-Բունար և շրջաններէն՝ պրն. Մհրան Հէրարտեան, Գրբգ. Յանէն՝ պրն. Խաչատուր Գարապաճագեան, Ազգէնէն՝ պրն. Միսակ Երամեան, Ալէքսանտրէթէն՝ պ. պ. Մարտիրոս Տէր Ստեփանեան և Մատթէոս Երէցեան։

Իսկ հոգեւորական անդամներ նշանակուած են Արժ. Ներսէս քահանայ Թաւուգճեան, Մկրտիչ քահանայ Մուրատեան, Ռուվհ. քահանայ Լիմէքճեան, Վահան քահանայ Եէնիգօվշուեան, Ներսէս քահանայ Պապաեան։

Վերջը, նախորդ հրաժարեալ քաղաքական ժողովի [illegible] Տօքթ. Ա. Գապագեան կարդաց իրենց երկամեայ գործունէութեանց տեղեկագիրը, որմէ կը տեսնուէր որ քաղաքական ժողովը ագգօգուտ աշխատանքներ և ծառայութիւններ մատուցած է և իր օրով չհունած է գոյտ մը, որմէ ագգը նպաստաւորուած է կարեւոր գումարով մը։ Տեղեկացաւ որ անոր պաշտօնավարութեան օրերուն հաստատուած են Հալէպի և իր թեմերուն մէջ 13 նոր վարժարաններ։ Քաղաքականի տեղեկագիրը մանրամասն ծանօթութիւններ կուտար Հալէպի թեմի կրթական և տնտեսական կացութեան մասին, վիճակագրական մանրամասնութիւններ կը պարունակէր հայութեան [illegible]իւի մասին, որմէ կը հասկցուէր որ Հալէպի թեմը այժմ ունի 52,800 հայութիւն որուն 34,000ը Հալէպ քաղաքին մէջ։ Անցած երկու տարուան ընթացքին Հալէպի Առաջնորդարանը 1,100 ոսկի նպաստ ստացած է կաթողիկոսարանէն։

Ցաջորդ երկուշաբթի գիշերը գումարուեցաւ Գաւառականի Բ. նիստը, երեսփոխաններու ներկայութեամբ։ Ժողովի Բ. առենադպիրը պրն. Արամ Մինասեան պատմատետրանեալ հրաժարական ներկայացուցած էր, յայտնելով որ չի պիտի կրնայ վարել առենադպրութեան պաշտօնը։ Ժողովը ընդունեց անոր հրաժարականը և ընտրեց պրն. Մարտիրոս Տէր Ստեփանեանը անոր տեղ։

Ժողովի օրակարգի երկրորդ նիւթն էր Արտաւազդ Սրբազանի հրաժարականը։ Ժողովը որոշեց վերադարձնել հրաժարագիրը, որովհետեւ անոր մէջ ոչ մէկ պատճառաբանութիւն յիշուած էր։ Առաջնորդը խոստացաւ միչեւ երկու օր նեղայացնել իր պատճառաբանեալ հրաժարականը։

ԼՈՒՍԱՆՑՔԻ ՎՐԱՅ

ՋՐՈՑՑ ..... ՀԵՏ

— Իմ ժա[illegible]ուժս կ'երթայ յանդգնութեան այն կ[illegible]ալուածներուն, ուր [illegible]դնդը իր [illegible]իւնին ջերմութիւնը կը բերէ։ Ստեղծագործութեան այդ վարպետուն մէջ [illegible]արուհատագէտը կը տիրէ իշխանի մը պէս։ Ան կ'առիւծնէ մեր հոգին, կը [illegible]նի մեզ դէպի բարձունքը իր երազանքին ու ժառանգութիւն։ Արուեստագէտը առնչուած այդ երազին պարզ գործաւոր մըն է, չաճախ պարկեշտ ու բարի, բայց երբե՛ք մեր հոգին խանգարուելու չափ [illegible]զօր՝ իր երեւակայութեամբ ու [illegible]ութիւններով։

— Կը հ[illegible]րցնէք թէ արուեստի գործի մը մէջ [illegible]ո՞րն է պայմանը ամենէն աւելի մեզ յ[illegible]զելու և վերացնելու, եւ թէ ան ո՞ր [illegible]առիճան կապուած է մեր իմացականութեան հետ։ Ըստ իս, անկեղծութիւնն և կատարելութիւնը պէտք է պայման [illegible]ատել արուեստի ոեւէ բեղեղագործ[illegible]թեան հետ անոր ունեցած առնչութեան [illegible] կ'ընդգծենիմ թէ կայ վարժութիւն [illegible]ներու, իւրացումի և զգայարանքներու [illegible]նրացման հարց մը զոր անտեսել չենք [illegible]ք կրնար։ Ըսի արդէն, թէ կատարեալ [illegible]րթ մը, գեղարուեստական ու բարոյական մը ժարգին մէջ, զանգուածներէն հակակ[illegible]ալի դառնալու առաւելութիւններ ունի, բայց և այնպէս իւրաքանչիւր արուեստագէտի հոգիին խորքին կրնայ գոյ[illegible] [illegible]իւն ունեցած ըլլալ [illegible] անձանօթ խորքեր, որոնց անցքերուն տեղեակ ըլլալ պէտք է կարենալ ներս թափանցելու համար։ Այս վերջինն պարագան կ'ենթադրէ մասնագիտական պատրաստութիւն, առանձին յոգնութիւն և աշխատանք։ Այսպէս, ինչ դիւրութեամբ որ կրնանք թափանցել [illegible]ովէնի մէկ փոքրիկ սաեղծագործութեան՝ ելլիզեն։ Նոյն դիւրութեամբ չենք կրնար ըմբռնել իր Աբասիօնաթան։ Կէօթէ պարզ ու քնարական է իր գեղոնէրուն մէջ. մարդային է ու վճիտ Վերթերի էջերուն գիրկը, գառնալու համար թարդ ու սեղծագործային Ֆաուստի տեսիլքներուն խորը...

— Կ'ընդունիմ որ կայ մեծութեան չուքր այս հեղինակներուն գործին մէջ, յաճախ մենք կ'զգանք այս բոլորը մեր սրտովը, երբ մեր միտքը կը վարանի եզրակացութիւններ հանել։

— Տարակոյս չկայ որ այս հարցերը կը վերաբերին զուտ արուեստի կազմածին — գիտական մարզին վրայ խընդիրը բոլորովին կը փոխուի, հոն մեր չիղերը պէտք է մեզի տան մաթիմատիկական պարզ տեսութիւններու, մասնագիտական խորացումը հոն անփոխարինելի է. արուեստը այդ դիմով չ'ընթանար, տակէ ճայակելու քառսը, որ յանդգնութիւն կուտայ չատ անգամ ամային հանդիսդողին սանձարձակ իր կարծիքը հրապարակելու։ Այս խիզախութիւնը — որ յաճախ արդիւնք պէտք է նկատել լրբենի սոփեստութեան, — տակաւ կ'ամայացնէ անչատ ու մաքուր քննադատութեան եւ խօսքին արժէքը։

— Անկասկած կան որոշ տեսակէտներ, ուրոյն սկզբունքներ, որոնց մէջ մեկնելով արուեստի գործի մը մասին կարելի է եզրակացութիւններու յանգիլ։ Բաւական չեն. «Ես այսպէս կը կարծեմ, ես գեղեցիկ կը գտնեմ, ես կը հիանամ» ան ալ բացատրութիւնները։ Այդ բոլոր կարծիքները եթէ չեն հիմնուած որոշ ու մեկին տեսակէտներու վրայ կը գտնան անընդունելի և վնասակար։

— Pragmatisme է ատիկա, սիրելիս, որուն ցաւով առապած է հին քաղաքակրթութիւնը, արդի մարդը իր անբաւարար եզրակացութիւններով դեռ կը քննդէ ու կը հերքէ պատմութեան իր երկնի խորաններն ու կուռքերը, բայց ան[illegible] բան միայն կը մնայ ճշմարիտ, այն ոյ այս խելացեղ թարթափումներուն մէջ մարդուն հոգին բանաստեղծ Թոլուէի մը կը նմանի, որ վճռագին դուրս գալու համար իր թեւերը շարաչանակ կը զարնէ անոր ձողիկներուն։

— Չեք է գտնենք այն տարրերը որոնցմով տարրներ կը չափեն իրենց տեղծատրութիւններն ու արուեստի գործերը ժամանակը հասած է այլեւս, որ յանուն մեր վաղուան [illegible]րականութեան հետ, չրջենք այսօրուան մերկիներն ու չափերը։ Գնահատութեան պարտաւոր հին գործիքներով չենք կրնար կշռել նոր արժէքներ ու տարրութիւնները։ Եւ յետոյ կանաչ նոր գիտին նոր տիկերուն մէջ տեղ գտնել։

— Այս բարեկամս, ես կեանքէն կ'ուզեմ քիչ իմ օրինակներս, որովհետեւ տարուած եմ [illegible] կեանքի արուեստ չյ[illegible]ուրդն իսկ պէտք է [illegible]ղեալ, պէտք է թիւրեցուցիչ [illegible]եանքի թաքուն ուժերուն և կ[illegible]լութեանց։

— Մեր արուեստը այս առաջադրութիւնով պէտք է ընթանայ. անիկա կեանքէն պէտք է ստանայ իր անունը, իր աճումին աւիշը՝ վերստին կեանքին [illegible]ոյթիւն տալու համար։

— Խորհուրդը ինքնին անիմանալի է, եթէ երբեք կեանքի տրոփիւնէն զերծ է ու թափուր։

— Ամէն ձգտում, տեսլական ամէն չափազանցութիւն մեր երեւակայութեան մէջ պատկերով մը, կաղապարով մը կը մարմնանայ. պատկեր ու կաղապար նիւթին — այսինքն ուժին համարատարերներն են։

— Ամփոփենք, այո՛, Մեր յաճուժները հարցէն չեղելու վրէպը չեն փնտռեր, որքան ներկայացուած կարգ մը խնդիրներ լոյսին տակ լայնօրէն պատկեցնելու անհրաժեշտութիւնը։ Ըսենք ուրեմն, թէ՝ ժամանակ է որ ընկերային ու գրական զանազան խնդիրներ քննութեան դրուին՝ արդիական ըմբռնումով, խստօրէն վերլուծութեան ենթարկուելէ յետոյ։ Թէ՝ կարեւոր է գրական գործերէ չտեսերը նետել խորոյկին, ու յետոյ՝ խորտակել նաեւ կարգ մը կուռքեր, որ կ'իշխեն մեր ժառանգ կեանքին տեսակերներուն մէջ։ Թէ՝ նիւթը չնախընդրելու համար կը կչռէ մեր եզրակացութեանց արագութեան՝ և թէ՝ ժամանակը անկասկած պիտի ըլլայ անչատ ու խիստ՝ բոլոր տները փտաքի գահէնեցիկին նետելու մէջ։ Թէ՝ նոր սերունդը, — այն որ պիտի գայ, և որուն ոտնաձայնը կը լսենք արդէն — պէտք է զրահած ըլլայ ալիւտանքի երգով, պէտք է վահանէ իր հոգին յանգգնութիւններու և բարոյական բարձր սկզբունքներու տեսլականով։ Թէ՝ ան պէտք է խեղդէ իր մէջ ժարգ-որգր՝ գեղարգուն գանձ հիմնելու համար։ Թէ՝ ժարգը, որ պիտի հասունցնայ միակողմանի պիտի ըլլար, եթէ երբեք յաւակնութիւններն ու յ...

(Շար. Բ. էջ՝ Ա. սիւեակ)

Վերջը ընտրուեցաւ քննիչ յանձնախումբ մը, բաղկացած Արժ. Թաւրգճեան քահանայէ, Ե. Զօրեանէ և Մ. Հէրարտեանէ, որոնք պիտի քննեն Ցաղ. Ժողովի տեղեկագիրը՝ հաշուական մասին հետ, և ժողովին պիտի ներկայացնեն արգիւնքը։ Որոշուեցաւ նաև որ գործադրութեան սահմանադրութեան տրամադրութիւնը նախորդ քաղաքականի անդամներուն հանդէպ, որոնք մինչեւ երկու տարի վերընտրելի չեն կրնար ըլլալ։

Գ. Նիստը պիտի գումարուի [illegible] ժամանակին։

Հալէպ, ԹՂԹԱԿՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԹԵՐԹԱՐԱՆԻ ՎԱՂԸ ԼՈՅՍ ՏԵՍՆԱԼԻՔ Ա. ՊՐԱԿԻ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐԸ

ՔԱՄԱՌ ՓԱՓԻՊԱ
ՀԱՅ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ

ՄԻՒՌԱՅԵԼ ՆԱԼԲԱՆՏԵԱՆ
ԵՐԿՈՒ ԱՆԶՈՒԳԱԿԱՆ ԵՐԳԻՉՆԵՐը

ՏԱՐՏԱՆԵԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Երկրորդ դէպքն էր՝ «Կէօպէն» և «Պրէսլաւ» զրահաւորներուն գալիս գարը կարմ[illegible] չդիմ ոը։ «Կէօպէն» և «Պրէսլաւ» ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

Ծովակալ Սուխօն սոյն հրամանը ստանալուն պէս, Մեսինա դարձաւ։ Թիւրքիա իր չէզոք մնալուն վրայ պնդելուն համար։ «Կէօպէն»ի և «Պրէսլաւ»ի ծովակալութեան գալիս երթալու համար հրաման առնելուն, Ափրիկէէն գինուոր բերել մը եւս աւելցան։ Գերմանիոյ ֆրանսական նաւերը կը հետապնդէին։

(Շար. Ա. էջի Դ. սիւնակէն)

խորհրդները միայն իր մէջ գլուխ ցցէին, թէ՝ ան իրապէս մեծ պիտի լար ու գրաւիչ այն օրը երբ անոր չբրքունքին վրայ թրթռային երգի մը բառերը, երբ իր աչքերը կը դիտէին անհունութեան խորհուրդը։ Թէ՝ այս բոլորը, պէտք է զարգանան անհատին մէջ՝ զայն առաջնորդելու համար իր իւիլիր ազատութեան, որ հիմք պիտի ծառայէ ցեղին ու մարդկութեան ազատութեան։ Թէ՝ մեր արուեստը կը տառապի կարևոր ատրէճ մը գաղափարական խորքի՝ ու ասիկա որովհետև սխալ հասկցուած արդիապաշտութիւնը ու իրապաշտութիւնը ետար ու ժզգուեցնած ազգեցութիւններու ենթարկուած են ան։ Ո՞նքերը։ Թէ՝ մեծ ներ — արևելքցիներ հնթագնահատեր ենք մեր կարողութիւ ներ՝ երբ հրապոյր-մարդուն տարրերը կ'ապրին մեր մէջ։ Թէ՝ վերջապէս՝ առենն է որ տապալին հին ու խարխլած արժէքները, անոնց տեղ նոր ներ դրուելու համար։

...

— Բայց այս բոլո՛րը... այո՛, այս բոլո՛րը կարելի է ու ժամանակին պահանջ՝ եթէ չենք ուզեր կորնչցնել մեր դիմադրական ուժը, մեր ապրելու և յառաջելու ճիգը։

...

— Ինձի համար չկայ աւելի մեծ վճռանգ քան այն որ խաւարը կը ծածկէ իր մէջ։

...

— Մեր դաստիարակութեան և գրականութեան միակ նպատակը այդ պիտի ըլլայ, այսինքն ինքնաճիպ ու խիզախ անհատականութիւններ պատրաստել։ Կը պահեմ այս երկու բառերուն խորհուրդը, ժամանակ կը փափաքիմ որ աստղագուշակութիւնը ըլլայ անդրադառնալ թէ որքա՜ն մեծ ու ծանր վճռանգ կայ դաստիարակութեանը մէջ սերունդի մը որ զուրկ է՝ առաջին ինքնաճիպութենէ — կը նշանակէ տեսական նկարագրէ, կորովէ, կամքէ ու ուղղէ, երկարդ՝ խիզախութենէ՝ այսինքն, այն ստեղծագործին կրակէն, որով անհատը դառնայ անկեղծ, համարձակ, պաշտպան արդարութեան, իր իրաւունքին, հայրենիքին ու իր պատիւին։ Այդ պայմանները այս բոլոր տարրերը հեղգեն նոր սերունդին մէջ, զարթնով զայն մարդ-մեքենայի մը որ չունի տեսական մտածողութիւնը, ըմբռնումը, ճաշակը, ինքնաճիպութիւնը՝ ինքնութիւնը։ Ան զանգուածներու, հասարակարգերու փխրուն ու ստրկամիտ մէկ ուրոյն ուղեղի ու ճաշակի կը խորհի ուրիշներու ուղեկր դառէ ուրիշու մարդով, կը չափն ծիճան ծիծաղելի դարձաւ որ, դեռ ը սահպուեցաւ Անգլիա դրկել զայն։ Այն Անգլիոյ Ծովակալութիւնը նեցներուն առջև գանուող անգլ. նաւատորմին հրամանատար կարգեց յիշեալ Մարմինին պետ ծովակալ Լիմբուր՝ Նեղուցներու մասին ան ունեցած ծանօթութիւններէն օգտուելու նպատակով։

Բայց վերջէն այս հրամանը եա առնուեցաւ և այս պատճառով ալ չառաջ եկաւ։ Անգլիոյ համբերատար ընթացքը և սպառնալիքները ի դերև եյան։ Թիւրքիա այլևս ձեռքէն փախցուցած էր Թելին ծայրը։ Գերմանիոյ ուժած առանը սահպուած էր պատերազմին մէջ մտնելու։

Վերջապէս Սեպտ. 29ին, անգլ. նաւաթաժինը արգելք եղաւ Արլիպելագոս ելնել ուզող Թիւրք ժողովրդի մը։ Ասոր վրայ Նեղուցներուն հրամանատար ձէվատ պէյ որոշեց բոլորովին գացել Նեղուցները և ընդհովեայ Թորփիլ ձգել Նեղուցին դուրսի կողմը։ Կառավարութիւնն ալ վաւերացուց ձէվատ պէյի որոշումները՝ միայն իր մէջ գլուխ ցցէին, թէ՝ ան իրապէս մեծ պիտի լար ու գրաւիչ այն օրը երբ անոր չբրքունքին վրայ թրթռային երգի մը բառերը, երբ իր աչքերը կը դիտէին անհունութեան խորհուրդը։ Թէ՝ այս բոլորը, պէտք է զարգանան անհատին մէջ՝ զայն առաջնորդելու համար իր իւիլիր ազատութեան, որ հիմք պիտի ծառայէ ցեղին ու մարդկութեան ազատութեան։ Թէ՝ մեր արուեստը կը տառապի կարևոր ատրէճ մը գաղափարական խորքի՝ ու ասիկա որովհետև սխալ հասկցուած արդիապաշտութիւնը ու իրապաշտութիւնը ետար ու ժզգուեցնած ազգեցութիւններու ենթարկուած են ան։ Ո՞նքերը։ Թէ՝ մեծ ներ — արևելքցիներ հնթագնահատեր ենք մեր կարողութիւ ներ՝ երբ հրապոյր-մարդուն տարրերը կ'ապրին մեր մէջ։ Թէ՝ վերջապէս՝ առենն է որ տապալին հին ու խարխլած արժէքները, անոնց տեղ նոր ներ դրուելու համար։

...

— Բայց այս բոլո՛րը... այո՛, այս բոլո՛րը կարելի է ու ժամանակին պահանջ՝ եթէ չենք ուզեր կորնչցնել մեր դիմադրական ուժը, մեր ապրելու և յառաջելու ճիգը։

...

— Ինձի համար չկայ աւելի մեծ վճռանգ քան այն որ խաւարը կը ծածկէ իր մէջ։

...

— Մեր դաստիարակութեան և գրականութեան միակ նպատակը այդ պիտի ըլլայ, այսինքն ինքնաճիպ ու խիզախ անհատականութիւններ պատրաստել։ Կը պահեմ այս երկու բառերուն խորհուրդը, ժամանակ կը փափաքիմ որ ստեղծագործին կրակէն, որով անհատը դառնայ անկեղծ, համարձակ, պաշտպան արդարութեան, իր իրաւունքին, հայրենիքին ու իր պատիւին։ Այդ պայմանները այս բոլոր տարրերը հեղգեն նոր սերունդին մէջ, զարթնով զայն մարդ-մեքենայի մը որ չունի տեսական մտածողութիւնը, ըմբռնումը, ճաշակը, ինքնաճիպութիւնը՝ ինքնութիւնը։ Ան զանգուածներու, հասարակարգերու փխրուն ու ստրկամիտ մէկ ուրոյն ուղեղի ու ճաշակի կը խորհի ուրիշներու ուղեկր դառէ ուրիշու մարդով, կը չափն

ՀԱՅ ՁԵՄԱՐԱՆԻ
ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

ՀԱՇՎԵԿԱԳԻՐ ՀԱՅ ՁԵՄԱՐԱՆԻ 1931—1932 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ

...ոցի ներքին կեանքը

Ա... ներու վարք ու բարքի և դպրոցի մէջ ինքզինքին պահելու տեսակէտէն պէտք է քննական կերպով իրարմէ զատենք մեծերն ու պզտիկները։

Պզտիկներուն մէջ պարագականութեան գիտակցումը և ինքնագոհութիւնը բնականաբէն չատ աւելի տկար է։ Միւս կողմէն ատոնց մեծագոյն մասը նորեկներ են մեր դպրոցին համար։ Իսկ մեծերուն հաստատութեան ոգին իւրացնելու և անոր մէկ մասնիկը դառնալու համար բաւական երկար ժամանակ կը պահանջուի։ ԵՒ երկար աշխատանք, երկար համբերութիւն, որ զգուշաւոր ձեռքով կամաց-կամաց արթագրուին թերիները, առաջընչուին այն ձախն, նեարկուի այնպատանքի սէր և ընկերական յարաբերութիւններուն մէջ ալ չափաւորութիւնը և տեղ գրաւել հոգիին մէջ եսականութեան ընդդիմակ գաւառներէն։

Երկրորդ դասարանի վերջերէն է, որ կարելի է արդէն երկու տարուան կեանքի ուրոյնութեամբ և տարիքին յեցուելովը ձեւակերպուած նկարել ոգին։ Հոգակէ է, որ ի՛րսկսին «մեծերը»։ Ծարաբերութեան մէջ աւելի բարձր դրդիչներ, քան անմիջական չունէ ու զուարճութիւնը, ինքզինքը իր աչերը զգալ, ներքին պարտութեան, արժանապատուութեան ու ժեղացումի և պատասխանատուութեան զգացում։ Բ. դասարանի կէսերէն է, որ կ'րսկսի ամէն ընկերական կապ ալ նախ դասարանին անդամները մէկը միւսին հետ և հետզհետէ նաեւ մտիւս մեծերուն հետ։ Հոգակէ է, որ կ'րսկսին փչ աւրիշներու չափով, կը կշռէ և կ'ազդակացնէ աւրիշներու նժարով։

Սարսակելի է սարսափելի է ասիկա. բայց ալ աւելի զարհուրելի է այս բոլորէն յետոյ մանկանէն ու տատիներու կճռտումը երիտասարդ կամ պառաւ այն մարդերուն, որ իրենց աչատարձէն արբապիղծ հեգնանք կը սփռեն ամէն յանդուգն ու հերարձակ մտածումի վրայ...

...

— Դառնանք սիրելիս, դառնանք այժմ լուսանքէն ներս, մեր արուեստին ու բարքերուն քուրմերը իրենց իրական պատկերով դիտելու...

(12) Վ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ

(Վերջ Ա. Շարքի)

...ոցի ներքին կեանքը

Ա... ներու վարք ու բարքի և դպրոցի մէջ ինքզինքին պահելու տեսակէտէն պէտք է քննական կերպով իրարմէ զատենք մեծերն ու պզտիկները։

Պզտիկներուն մէջ պարագականութեան գիտակցումը և ինքնագոհութիւնը բնականաբէն չատ աւելի տկար է։ Միւս կողմէն ատոնց մեծագոյն մասը նորեկներ են մեր դպրոցին համար։ Իսկ մեծերուն հաստատութեան ոգին իւրացնելու և անոր մէկ մասնիկը դառնալու համար բաւական երկար ժամանակ կը պահանջուի։ ԵՒ երկար աշխատանք, երկար համբերութիւն, որ զգուշաւոր ձեռքով կամաց-կամաց արթագրուին թերիները, առաջընչուին այն ձախն, նեարկուի այնպատանքի սէր և ընկերական յարաբերութիւններուն մէջ ալ

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈԶԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՎԸ ԶԱԽՈՂԵԼՈՒ ՎՏԱՆԳԻՆ ԼՈԶԷԻ

Լոզան.— Լոզանի Խորհրդաժողովը գէշ դարձուածքի հասաւ այժմ։ Քանի՛ չորս ժամ յետոյ յայտնի պիտի ըլլայ թէ ձախողութեան վիտի վախճանի ան թէ ո՛չ։

Գերմանիոյ ելեւէջական նախարարութեան կողմէ կատարուած յայտարարութեան ճիգանս. պատուիրակութեան վրայ յոռի տպաւորութիւն մը ձգուցած ըլլալը իմանալով, պ. Մաքտոնալտ նախածեռնութիւնը ունեցաւ ի մի գումարելու Պ.Պ. Հէրիօ եւ Ժէրմէն Մարթէլը ինչպէս նաեւ գերմանական վարչապետը եւ արտաքին գործոց նախարարը։ Պ. Մաքտոնալտի նախագահութեան տակ եւ ի ներկայութեան Պ.Պ. Նէվիլլ Զէմպրէյնի եւ Հիւմէնի հաստատեցին անոնք երկու կառավարութեանց խորհելակերպին միջեւ որեւէ անհամաձայնութեան մը գոյութիւնը։ Խորհրդաժողովի նախագահի իրենց պատասխանը իրենք բարեխօսս միջամտեց եւ պէտք է խոստովանի թէ իր պարտականութիւնը կատարեց անկեղծօրէն եւ ճշգրտօրէն։

Սակայն այս երկարատեւ ժողովէն արդիւնք մը չդուցաւ։ Նկատելով որ մանական պատուիրակութեան երկու տրամադրութիւնները, որուն նախաձեռնութիւնը կ'անդամալուծէ Գէրլինէն ուղղուած հրամայական հրահանգ մը։

Վերջին փորձ մը պիտի կատարուի մերձաւորութիւն մը առաջ բերելու համար երկու տեսակէտներու մէջ։ Ֆրանսական եւ գերմանական նախարարները միատեղ պիտի քննեն հատուցումներու կարգադրութիւնն խնդիրը ինչպէս նաեւ խորհրդաժողովին ներկայացուելիք տնտեսական խնդիրները։

Ցետոյ պ. Հէրիօ եւ պ. Ֆօն Բաքէն առանձին տեսկցութեան մը մէջ նկատի պիտի առնեն խնդրին քաղաքական կողմը առանձնկէ դուրս ձգելու ապահովութեան խնդիրը։

Կարծեաց այս փոփոխութիւնները նպաստաւորեն մը պիտի ունենան արդեօ՞ք։ Ապիկա տարակուսելի է նկատելով վերջին դէպքը։

Պ. Նէվիլլ Զէմպրէյնի Լոզանէն պիտի մնկի Լոնտոն վերադառնալու համար։ Կ'ըսուի թէ պ. Հէրիօ դիտաւորութիւն ունի նշ. ղկունը Փարիզ վերադառնալ զինաթափութեան խորհրդաժողովին Ջրանսան պատուիրակութեան հետ խորհրդակցութիւն մը ունենալէ վերջ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸՐԸ

Լոզան.— 25 էջնոց բացատրագրով մը, գերմանական ելեւմտական նախարարը ջանաց արդարացնել հատուցումներու քմմ թէզը զոր ներկայացուց իր թէ միակ միջոց վստահութիւնը վերահաստատելու համար ղ. խարհի վրայ եւ դարման բերելու համաշրջապական տնտեսութեան անկարգութեան։

Ֆօն Բրէզի բողոքեց այն գաղափարին դէմ կարելի է պահպանել հատուցումները այսպէսով, գրաւ մը հաստատելու համար գերմանական տնտեսութեան վրայ։ Անիկա յայտարարեց թէ այսպիսի յանկութիւն մը անդունդ է պետութիւններու հաւասարութեան տնտեսէտով։

Անիկա բողոքեց այն փաստարկութեան դէմ թէ Գերմանիան չունի ներքին պարտք եւ փոխծեց հերքել պ. Հէրիօի փաստ։ Անիկա խօսեցաւ Աւստրիոյ անվիճելի օժանդակելու անհրաժեշտութեան մասին։ Անիկա բնդգծեց այն տնտեսական հետեւանքները որոնք առաջ պիտի բանակցութեանց խզումէն եւ պերճախօս կոչ մ'ուղղեց պետութեանց գործակցութեան համար իրարու հետ։

«Մենք կը գտնուինք, ըսաւ նա, վճռական շրջասի մը մէջ որէ կախուած է փրկութիւնը կամ աղէտը։

«Արդարեւ, գժուարին է գործը, բայց իր մարդկութիւնը չի կրնար կուգայ ճիշդ այն քանէն որ ան կը ծառայէ ամբողջ Եւրոպ։»

ԻՏԱԼ. ՅԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐ ՄԸ

Լոզան.— Իտալիոյ կողմէ ներկայացուցչատակագիր մը անհրաժեշտ կը յայտարարէ պարագաներու եւ հաւատացումներու ընդհանական կերպով ջնջուիր և դրաժամեան վերակազմութիւնը, ժանաւանդ Եւրոպայի կեդրոնին և հարաւային արեւելեան մասին համար։

Հէրիօ-Կրանիի տեսակցութիւն մը

Լոզան.— Իտալական արտաքին գործոց նախարար Պ. Կրանի երկարատեւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Հէրիօի հետ։

Երկու պետական մարդերը խորհրդակցեցան խորհրդաժողովին քննութեան ենթարկուած գլխաւոր խնդիրներու շուրջ։

ՋԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ՇՈՒՐՋ

Յայտարարութիւններ կ'ընեն Սըր Ճօն Սայմըն եւ Պառոն Կ տուին

Լոնտոն.— Արտաքին գործոց նախարար Սըր Ճօն Սայմըն պատասխանելով Հուվերի առաջարկութեանց մասին Հանրքներու Ժողովին ուղղած հարցումներուն, ըսաւ թէ Ժընեվի միջազգային պատասխանատուութեան ներկայացուցիչները անդամներուն Լոնտոն վերադարձած են ու ազի կառավարութիւնը կարեւոր ձեռնարկել խնդրոյն անմիջական քննութեան։

Կառավարութիւնը կ'զբաղի այժմ քննելու խնդիրը և ասոր համար հարկաւոր է կարծիքի փոխանակութիւններ ունենալ գաղթավայրերու հետ։

Նախարարը յարեց թէ ինքը այժմ չէ կարող այս մասին ուրիշ բան մ'ըսել։

Վարչապետի փոխանորդ պ. Պալտուին պատասխանելով այն հարցումին թէ Հայերէնքերու Ժողովը առիթը պիտի ունենայ արդեօ՞ք վիճաբանելու պ. Հուվերի առաջարկութեանց շուրջ, ըսաւ թէ դա համար անկարելի է որոշ կերպով կարծիք յայտնել այս մասին նկատելով որ կարելի է թէ ուրիշ առաջարկութիւններ ալ ներկայացուին միւս պետութիւններ կողմէ։

Ֆրանսո-Թուրք յարաբերութիւններ

Անքարա.— Թէվֆիգ Ռիւշտի պէյ Ազգային Ժողովին մէջ հաղորդեց թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը արամադիր ևհպանել և զարգացնել ֆրանքօ—Թիւրք փոխ—յարաբերութիւնները Փարիզի մէջ կնքուած բարեկամութեան եւ զիջողութեան գաշնագրին հիմանց վրայ։

Ինչ որ կը վերաբերի Թիւրքօ—Սուրիական սահմանագլուխին, Թէվֆիգ Ռիւշտի պէյ յայտնեց թէ սահմանագլուխը որոշուած էր վերջնական կերպով։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԼՐԶԱՆԻ ՄԷՋ

Լոնտոն.— Գաղթային նախարարութիւնը կը հաստատէ այն լուրը թէ արաբական օդային ոյժի միջամտութեան եւ Ասիական բանակի յառաջխաղացումին հետեւանօք օդային Գարգան հարկադրուած է ձնաճաուր ըլլալ սահմանագլխի վրայ գրեթէ ուղղ թուրք գինուորներու հրամանատ։

Շեյխը իր հաւատարմութիւնը յայ կ թուզք մը դրկած է Իրագի կառավարութեան։

Գաղթային նախարարութիւնը կ'ըսէ թէ այս յաջողութեան արագութիւնը վերագրելի էր այն հաջութեան եւ այն հեռութեան զոր ցուցուցին արաբական օդային ոյժի սաւառնուդներ որոնք կատրեցին օսա մը զժուարին եւ վտանգալից հաջագործութիւններ։

Յաջողութեան մէկ բաժինն ալ կ'այ իրագեան բանակին եւ ոսոխականութեան որոնք գրաւեցին մինչեւ այժմ չգ՛ուած հոգամասերը լեռնային օրգանիներու մէջ եւ կրցան դիմադրել օդային մ՛ուածդ կուսակիցներուն առանց ծեղի տալու իւրաքանչիւր ազգաբնակութեան խոսոր զ՛՛ուածին թօնամական շարժումին։

Գաղտահեն կը հետագրուի թէ Համայի.

Գայտաս.— Տեղեկութիւն կառ՛՛ թէ Գարգանցի օդային Ամիրա էնկիւրիի մէջ կը գտնուի այժմ եւ թէ բրական իշխ՛՛ութիւնները իրեն իբրեւ բնակատեղի յատկացուած են Ադրիանապոլիսը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄՈՌՈՒԱԾ ԳԱՂՈՒԹ ՄԸ
ԵՒ ԻՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀՈՒԳԵՐԸ

Հոմսի մէջ ունինք բնիկներէ եւ եկուորներէ բաղկացած 120—150 րնտանիքէ բաղկացած գաղութ մը իր եկեղեցիով եւ իր դպրոցով. Ջոյս սեռեակնց յարկաբաժին մը, որուն 1 սեռեակր կը ծառայէ իբրեւ եկեղեցի, իսկ մնացեալ 3 սեռեակները իբր դպրոց։

Դպրոցի ասակերտութեան թիւն է 100 հոգի երկսեռ, որուն վարիչն է Հայր Մասեան, իրեն օգնական ունենալով 2 ուսուցիչ եւ մէկ ուսուցչուհի։

Դպրոցի տարեկան պիւճեճէն է 200 Օսմ. ոսկի, որ շատ դժուարութեամբ կարելի կ'ըլլայ գոյացնել, նկատի ունենալով թէ ասակերտութիւնը շատ չնչին գումար մը կը վճարէ որպէս տարեթոշակ, իւրաքանչիւր ասակերտ 5 դրուշ շաբաթական, իսկ կայ որոշ թիւ մրն ալ, որ ձրի կը յաճախէ։

Ցատուկ կը յիշեմ թէ հակառակ այս համեստ պիւճեճին դպրոցը այս տարի ունի 80 Օսմ. ոսկիի բաց մը։ Դիմում կատարուած է Հալէպ, ուրկից պատասխանուած է թէ, իրենք իրենց գլխու ճարը թող ցայիւ։

Տէր Մատոց հաճացայի ջանիերով ու Հոմսի վարժարանը իր գոյութիւնը կը տանի։ Այցելու մը գոհունակութեան ժրպիտ մը պիտի ունենայ իր դէմքին, տեսնելով գաղութ մը որ օժտուած է եկեղեցիով եւ դպրոցով։

Հոմս կը պակսի Հալէպի թեմին, բարոյական պարտ կ'իյնայ Հալէպի Առաջնորդարանին հետաքրքրութիւն ունենալ այս գաղութի վիճակով ասոր կրթական եւ եկեղեցական գործերուն կանոնաւոր ընթացք մը տալու համար։

ՓԻԼԻՊ ՏԷՐՈՒՆԵԱՆ

ՊՐՆ. ԲՕՆՍՕԻ ՄԵԿՆՈՒՄԸ
ՈՂՋԵՐՔԻ ՅՈՅՑԵՐ ՆԱԻԱՄԱՏՈՅԻՒ ԱՌՋԵՒ

Բարձր Գօմիսէր Ն. Վ. Պրն. Բօնսօիս ողջերք մաղթելու համար, առջի օր ճամրան ժամանեցին Հալէպի պատուիրակ Պ. Լավասըր, Հոմսի պատուիրակ Բօմանեան Մօրս, Լաթաքիոյ կառավարիչ Պ. Լաֆօն, Միւրիոյ ընդ.պատուիրակ Պ. Սոլոմիագ։ Պ.Բօնսօ երեկ ժողով մը գումարեց իր պատուիրակութեան անդամներուն եւ կարդ մը ուրիշ անձերու հետ։

Սիւրիոյ կառավարութեան ներկայացուցիչ պէյ Ն. Վ. Մուհիտտին, Հալէպի կառավարապետ Հազգր պէյ եւ ճախարարներ նոյնպէս ժամանեցին այդ գիշեր։ Պրն. Բօնսօ, երեկ գիշեր պաղիւ Սիւրիոյ Հաճր. Նախագահին ճաշկերոյթ մը տուաւ մայրեղիներու պալատին մէջ, ուր ներկայ գտնուեցան Ն. Վ. պր. Շարլ Տեպպաս եւ Սիւրիական ճախարարներ։

Երեկ ժամը 10ին «Շամբոլիօն» ճնաւ Ն. Վսեմութիւնը։ Նաւամատոյց ներկայ գտնուեցան երկու հանրապետութեանց ճախագահներ, ճախարարներ, երեսփոխաններ, պետական եւ զինուորական բարձրասիճան անձնաւորութիւններ, կրօնապետներ, երեւելիներ եւ խուռներամ բազմութիւն մը ողջերք մաղթելու համար Բարձր Գօմիսէրին եւ իր հետեւորդներուն։

Երեկ մեկնեցաւ նաեւ զօրավար Կրամ Բիւ եւ Պ. Տիւբեն։

ԹԷՄԷԹԻԻԻ ՆՈՐ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ ԴԱՐՁԵԱԼ
ԴԱՐԾԱՊՐՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՆ ԱԼ ՏՈՒՐՔ ՊԻՏԻ ՏԱՆ

Թէմէթթիի տուրհրու օսատութեան դէմ երկար ատենէ իվեր գոյութիւն ունեցող դժգոհութիւններուն, ժողովուրդական բոլոր խաւերուն կողմէ, ծանօթ են մեր րնթերցողները։ Սահմանադրութեան կախակայումէն ի վեր առաջ, կառավարութիւնը Տեսփոխանական ժողով չկայ եւ իր պատասխան թէմէթթիի նոր օրինագիծը, որով ոչ միայն գեղջիր չէին կազատուէր, այլ նոյն իսկ յաւելումներ ալ կ'ենթադրուէին։ Այդ միջոցին ժողովուրդը գէթ իր հինգօրեայ թէմէթթիով «Օրհաս» գործերը կրկնապատկած էր։

Սահմանադրութեան կախակայումով մինչեւ հիմա այդ նոր մշակուած օրինագիծը թէմէթթիի տուրքի օրերէ, ամենօր ծագրելի մնացած էր։ Բայց հիմա, Տնօրէնութիւն խորհուրդը ձեռք առած է այդ օրինագիծը գործադրութեան դնելու համար։ Նոյնական Տնօրէնութիւնը Լիբանանի գործոյ բոլոր օսար րնկերութեանց դիմում կատարելով ամենցնէ պահանջած է իրենց պատասխանատուն ամսականներուն ու սացած ամսականներուն հաշիւը։ Այս նոր օրէնքը բացի օսար րնկերութեանց պատասխանատուներէն, պիտի գործադրուի նաեւ պետական պատասխանատու համար 100ին 4 համեմատութեամբ իրենց սացած ամսականներուն վրայ։ Միայն թէ 50 ոսկիէն պակաս ամսական ունեցող պատասխանատուներ զերծ պիտի բլլան այս տուրքէն։

Պ. ԷՄԻԼ ԷՏՏԷԻ ՄԻՋԱԴԷՊԻՆ ՇՈՒՐՋ

Ինչպես երեկ գրած էինք, իշխանութեան պատասխանատուներու Ֆրանսացի ճախագահ Պրն. Տիւբեճի եւ փոստաբաններ Էմիլ Էտէի եւ ժան Ֆեռանճի ծանօթ միջադէպին առթիւ, տեղւոյս փոստաբաններուն կանոնաւոր երեքշաբթի ընդհանուր գործադուլ հռչակած էր։ Այս հրահանգին չհնազանդած միայն երկու փոստաբաններ Էտուար Նուճ եւ Ամուճ։ Այս ա[illegible]ով Էտուար Նուճ գրէ իր հինգշաբթի օրուան թիւով.

«Երբ անոնք կարծեցին զանգազանելի չենթարկուելով կանոնքն ընդհանուր գործադուլի որոշումին, երկու փոստաբաններ, որ կրեցին երեքշաբթի իրենց համազգեստը, կրնան հրճուիլ յաջողած ըլլալնուն համար։

Ինչ որ ալ եղած ըլլային փոստաբաններու խորհուրդին որոշումին շարժառիթները, արուեստագիտական արժանապատուութեան տարրական գիտակցութիւն մը կը պահանջէր, նման պարագայի մը մէջ որ բոլոր փոստաբաններ հաւատարմութիւն իրենց պատասխանատուներուն հետ։

Երբ անոնք կարծեցին սակայն, գեներալ տարածուելով, ինչպես ըրին Ֆրանսացի դասատուներուն առջեւ, շահիլ անոնց օճառիներն ու բարի կամեցողութիւնը, Նուճ ու Ամուճը, ճշմարտեցին արդէն թէ որ ատենէն սխալած էին։ Ֆրանսացի դասատուները երբէք չեն սիրած յաքներ։

ՄԵՌԵԼ ՄԸ ԳՏՆՈՒԱԾ

Գհամտունի եւ Սօֆար միջեւ, խաճ Ապուրախան կոչուած տեղի մօտ գտնուած է մարդկային դիակ մը, որ սպանուած է հինգ օր առաջ։ Կը կարծուի որ Ապատիացի այս մեռելը էսաս էլիաս, ոճրի մը զոհ գացած է։

ՏՕՔԹ. ՓԻԼԻՊ ԱՇՔԱՐԻ ԱՆՄԵՂԱՒԹԻՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ՊԱՏԺԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻ ՎՃԻՌԸ ԲԵԿԱՆՈՒԱԾ

Մեր րնթերցողները կը յիշեն անշուշտ՝ ասկէ հանի մը ամիս առաջ, Գհյրուքի յայտնի բժիշկներէն Տօքթ. Փիլիբ Աշքար, վիժման պատմութեան մը առթիւ, քիւրիմացաբար, մէկ ու կէս տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր։

Այս անարդար վճիռին դէմ վերաքննութիւն պահանջած էր Տօքթ. Աշքար։ Ամսուան 22ին, վճռաբեկ ատեանը, լսելէ վերջ պատգպան փաստաբաններու պատգպանողականները, վճիռը յետաձգած էր Յունիս 28ին։ Իսկ Յունիս 28ին ալ փաստաբաններու գործադուլին հետեւանքով յետաձգուած էր երկուքով։

Երէկ վճռաբեկ ատեանը, տուաւ իր վճիռը, բեկանելով, ոճրագործ ատեանի նախորդ վճիռը, որմէ ետք ատեանի նոր վճիռը, որմէ ետք ատեանի նոր վճիռը, որմէ ետք ատեանի նոր

ԳՐԱՍԵՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ՆՈՐ ԵՒ ԸՆՏԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ՆՈՐ ՕՐ» ԳՐԱՏՈՒՆԷՆ

Ցեղափոխականի Մտքեր, Ռ. Միխայէլեան	10 Ֆր.
Եղնիք եւ Ջալալէդդին, Բաֆֆի	25
Հ. Հ. Դաշնակն ու զարգացումը, Ալ. Խաթիսեան	40
Գարնանային, Վ. Շուշանեան	40
Իմ Դիրքը, Ա. Ահարոնեան	20
Թափառաշրջիկները, Ռէնէ	15
Վանի Հերոսամարտը, Օճ. Մխիթարեան	20
Խաչագողի Ցիշատակարանը, Բաֆֆի	25
Աղբատին Գատիւը,	25
Ամիրային Աղջիկը, Ե. Սրմաճեօխանլեան	25
Գէնհուր	30
Համլիտազարդ կինը	18
Դերասանուհին, Լ. Շանթ	8
Միացեալ եւ Անկախ Հայաստան	6
Դարձ, Լ. Շանթ	8
Բզիշկին գրքէն փրցուած էջեր, Ռ. Սեւակ	10
Մեր Գատասխանը Ց. Քաջազնունիի, Ա. Չիլինկիրեան	8
Անուշ, Ց. Թումանեան	5
Խորհուրդներու Մեհեանը, Ց. Օշական	13
Որդիների Գայքարը Հայրերի Դէմ, Գ. Նժդեհ	10
Թուրքերը եւ Մենք, Նեմեսիս	10
Կարմիր Ժամուց, Ա. Արփիարեան	8
Վոսփորի Գաղտնիքը	30
Թէօֆանօ	25
Ալպօմ (հէքեաթներու), Շ. Նարդունի	5
Դէպի երկիր, Է. Աչճուճի	15

Դիմել՝ Գրավաճառ Կ. ՀՐԱՆԴ Ց. ԱԳԱՃԵԱՆԻ, B. P. 879 BEYROUTH

ՏՕՔԹ. Հ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

(ՀԱԼԷՊ)

Նախկին քժիշկ Միջագետքի Զինուորական հիւանդանոցներու եւ մասնագէտ ներքին հիւանդութիւններու

արագ, արմատական, խղճամիտ դարմանում:

Հիւանդ կ'ընդունի առաւ. or ժամը 8—12 եւ 2—6 իր դարմանատան մէջ. Հայկեայ Նեղոյ թաղ. Թրամվայի քննիչութեան դէմը տան. թիւ 2

Բղ. եւ Ուրբաթ օրեր աղքատաց ձրի

ՊԱՆԴՈՒԿ ԼԻՒՔՍ

ՀԱՍՀԱԼ

Հայկական առեւտրատագնապ սրմտնուելէն «ԼԻՒՔՍ»ին Զառիւծ Վէպ, օտոկատէս սարտեզով,

ԽԻՍՏ ՕԳՆՍՈՒՆ ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ

ՈՐ ԿԸ ԲԱՂԿԱՆՆՑ 1. 2. 3. 4. ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐԷ

1. ՀԱՄԵՂ ՁԱՁ, ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՆԹԵՐԻ ՍՊԱՌԱՐԿՈՒԹԻՒՆ.
2. ԳԻՆԵՐՔ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ.
3. ՏՈՒՆ ՓՆՏՈՂՆԵՐՈՒՆ ՍՄԷՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

Տէր եւ Տնօրէն Գ. ՊՈՐՏԻՋԱՆԵԱՆ

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ

(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)

Հիմնուած 1921 ին Պոլիս-Բեռա

Խիստ դիւրասպրելի պայմաններով կը կատարեմ ամէն կարգի էլեկտրական լոյսի գործադրութիւններ (Intsallation) ինչպէս նաեւ մօթօր եւ ջիներներ:

Վաճառատունս կ'սպասարկէ նաեւ բոլոր էլեկտրագործիքներու նորոգութիւններ: Մասնաւոր սպասարկութիւն բնակարաններու էլեկտրա-նորոգմանց: Վաճառատուն Philips եւ Lux էլեկտր. լամբերու եւ ամէն տեսակ էլեկտրական պիտոյքներու:

Վճարման դիւրութիւններ.

Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գրասենեակ կից Պուրճ. B. P. 491

ՊԱՆԴՈՒԿ ԱՀԱՐՈՆ ՊԻԹԻԱՍ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՍԻՒՐԻՈՅ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՄԱՌԱՆՈՑՆԵՐԷՆ ՃԷՊԷԼ ՄՈՒՍԱՑԻ **ՊԻԹԻԱՍ** ԳԻՒՂԻՆ ՄԷՋ

Ընտանեկան եւ գեղեցիկ շէնք. արդիական կերպով կահաւորուած սենեակներ. ընդարձակ սրահ, քաղցիմ, ճաշասպական եւ առեւտրական կառավարութիւններ

ՁԱՓԱԿԻՒՐ ԳԻՆ,

ԲԱՑ Է 1932 ՅՈՒԼԻՍ 1ԷՆ ՍԿՍԵԼ

Իր աննման տեսարաններով, առատ ջրերով և առողջարար կլիմայով ծանօթ ՊԻԹԻԱՍ գիւղը այս տարի օժտուած է գիւղախնդութեան համար անհրաժեշտ եղող բոլոր յարմարութիւններով:

Ճամբաները նորոգուած են, գիւղին մէջ հաստատուած է Թղթատարական ամենօրեայ սպասարկութիւն ինչպէս նաեւ թէլեֆոն և հեռագիր:

Պիթիաս ունենալ նաեւ իր առանձնակարգ պաղոգը, ուր ամբողջ Սիւրիոյ և Լիբանանի լաւագոյն ամառանոցներուն յատուկ բոլոր յարմարութիւններն ու հանգստութիւնները:

Տէր և Տնօրէն ԱՀԱՐՈՆ ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

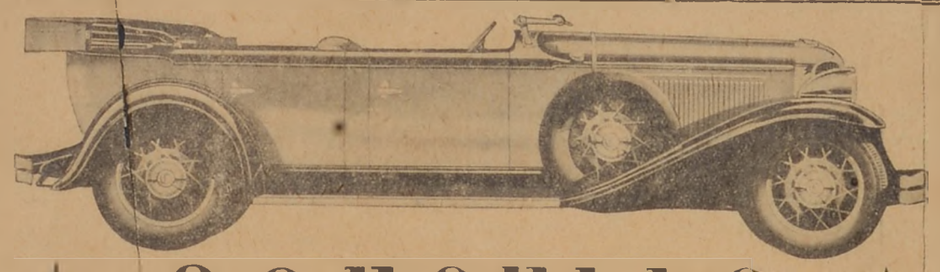

ԳՌԱՅՍԼԵՐ

աշխարհահռչակ չափ իմիճնաւորժներով արտադրած 6-8 սիլինտր ունին,

ԱՄԵՆՆԱՅՈՒԿԻՒՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐՔԱՆԵՐՆ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՑ ԵՒ

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻՒՆ ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ:

ԳՌԱՅՍԼԵՐ ինքնաշարժերու մասնաւոր յատկութիւնների են՝ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ, ՁԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԱԻԼՈՒԹԻՒՆ:

Վճարման դիւրութիւններ կը տրուին.

ԳՌԱՅՍԼԵՐ օթեակներ բոլոր կտորները պատրաստ կը գտնուին մեր վաճառատուներուն մէջ:

Լիբանանի, Սիւրիոյ և Իրագի բնդհանուր ներկայացուցչութիւն՝

NAAYEM MOTOR IMPORT Co. BEYROUTH B. P. 869, TÉL. 32—29

Հիւս. Սիւրիոյ ներկայացուցիչներ՝ Գ. և Մ. ԱԶԻՐԵԱՆ, B. P. 202, Հալէպ

ՍԹԱՆԴԱՐԴ *կօշիկները միշտ ամենալաւ, ամենադիմացկուն, ամենաառաջադէմ և ամենագեղեցիկները են.*

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՐՑՆԵՐՈՒԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՕՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՆԱԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Կր դաւանի գիտական ամենավերջին մեթոտներով, բոհերու, սեամոխի, ալիներու յետադի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ: Հին եւ նոր գերմանիզումը իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ցրտահարեալ մորթային հիւանդութիւններ:

Առաջ դրամական եւ բարեխիղճ դարմանում:

Հիւանդներ ամէն օր, բացի կիրակի, իր նախկին դարմանատան մէջ. ժամ 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ:

Երեքշաբթի օրերը, ժամը 2—5 վկայեալ ՆԳՈՒՅՏՆԵՐՈՒՆ ՁՐԻ

ժամ Հաստատ փողոց՝ թիւ 8

ՏՕԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Լոնտոն Սքիկլ Interne եւ այժմ ասյաւոյ ՍՆՆՆԿՅՏ բժիշ Ցրտահարական հիւանդանոցի ԱՋՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳՂՈՒՒ հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6

իր հետիհետ ժէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդներ ուրակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի բարօրով:

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանուած, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ:

Կարի եւ Ձեռագիտութեան Դասընթացք

ՏԻԿԻ ՄԱՆՒԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԴՒՐՋԱԿՈՒՀԻ

ԲԱՀՋԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեռագործութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մանի Երամեան կը վերադարձնայ իր աշխատանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նո. 78 տան երկրորդ արկը:

Երեք ամսուան իջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին ճոճածեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բարդութիւններով եւ ադիական մէթոդներով, Droit-fil մեթոտով: Իր աշակերտուհիներ կ'օժտեն Բարիզի աշխարհածանօթ Academie Daydou վկայականով:

Տոկուն շինուածք Վայելուչ տես Հնչուն եւ նուրբ ձայն

Անոնք յատկութիւններ՝

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ՁԱՏՈՐՈՒԻՆ

ԱՓՈԼԼՈ ՖՕՆՈՆԵՐԸ

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներուն հետ կը մրցին Ապոլո ֆոնոներու Մահոգանի վերջին նոր մոտէլները, որոնք հասած են արդէն, անկերազանցելի են թէ տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և ժամչելի գիներով:

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd of London)

ԱՓՈԼԼՈ ՖՕՈՆԵՐՈՒ ԹԱՏԳԱԻՈՐԸ ԱՆ

Կատարեալ համոզումդ ստանալու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO Rue de la Poste, BEYROUTH

Փորգագիծ եւ ֆօնօգ ԱՒԼ ձեւի, անվիճելի ուրակ եւ առաւելութիւններ դիւրամատչելի գներ, վճարումի դիւրութիւններ

Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սիրիոյ Գաղեատինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳԱՒԻԹԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

վայրկեաններուն աւելի կը չարչարուին: Քարլայլ մէջ ընդ մէջ կուգար և կ'այխատէր Իզապէլը մխիթարելու:

Հոգեւարքը չատ երկար տեւեց: Առտու եղաւ սակայն Լօրտը դեռ կը չարչարուէր:

Իզապէլ այլեւս չի կարենալով դիմանալ Մր. Քարլայլի հետ վեճ կ'ընէր և կ'ըսէր.

— Բռնութիւն է ինծի հանդէպ եղածը, ինչո՞ւ զիս հօրմէս կը զատէք. քեզ բաժնեցի՞ն հայրիկէդ երբ ան վերջին ժամերը կ'ապրէր.

— Մի Լէյտի, հոն մնալու համար ձեր սիրտէն աւելի կարծր սիրտ մը ունենալուէ մարդ.

— Կը խնդրեմ, թողուցէք զիս, հօ՛րս... հօ՛րս...

Ըսաւ և լալով ու պոռալով վազեց դէպի դուռ.

Քարլայլ վուխաց և կոնակը պատին տալով արգիլեց Իզապէլը զայն բռնալէ և չատ քաշաքաշարօրէն

...ներէք, սիրելի օրիորդ, չեմ կրնար ձեզ թո...մանելու:

...երջը բռնեց Իզապէլի ձեռքէն և բերաւ

...այնով և հեկեկալով կուլար և կ'ա...

...կաս, աշխարհի մէջ քեզմէ ...անձին կը ձգես զիս ու կը

...կուընէ ի վեր ...եզբայրը ...քթարել,

...ըսէք ...ետան.

...և.

մէջ է. Ձեր տեսնալիք տեսարանը չէ. եթէ իսօքա մտիկ չընելով քովը երթաք, ամբողջ կեանքերնուդ մէջ պիտի զղջաք.

— Մեռնելու մօ՞տ է հայրս.

Քարլայլ լռեց, ինչպէս պատասխանելը չէր գիտեր.

— Մի խաբէք զիս Մր. Քարլայլ, ձեր վրայ մեծ հաւատաք ունիմ.

— Կը վախնամ որ այդպէս է, մահամերձ վիճակի մէջ կը գտնուի հայրդ.

Իզապէլ ինքզինքը հազիւ նստարանին վրայ կրցաւ նետել և պոռաց.

Ա՜հ, հայրս, հայրս կը բաժնուի ինձմէ, յաւիտենական կանօրէն անաէր կը ձգես զիս, ամա՛ն թողէք զիս, գոնէ անգամ մը տեսնամ դայն վիրջին անգամ, վերջին հրաժեշտս տամ անոր. այս խնդրանքս կ'ապաչեմ մի զլանաք ինձմէ.

— Լաւ, երթամ տեսնամ, բայց մինչէ որ ես գամ դուք հոս նստեցէք.

— Քարլայլ այս իսօքերը ըսաւ յատաջացաւ Լօրտի սենեակը: Դրեթէ հոն չի հասած ետ վերադարձաւ և եկաւ Իզապէլին մօտ և իսր յուզմամբ մը ըսաւ անոր

— Ա՜հ, երանի թէ կարենայի մխիթարել.

Իզապէլի դէմքը ճիշտ հօրը դէմքին պէս դեղնեցաւ և ըսաւ.

— Ասացէք, խնդրեմ, չուտ իսօսեցէք.

— Ասելիք բան չի մնաց, Աստուած ձեզ մխիթարէ.

— Լէյտի Իզապէլ երեսի վրայ զետին ինկաւ և սիրտ չի դիմանալիք ճիչեր ու աղաղակներ արձակեց:

Արշալոյս եղած էր արդէն. կեանքի պատմուճանէն կը հեռանար կեանք մը:

ՕԳՆԷ ԴԻՒՆ ՔԵԶԻ ԵՒ ԱՍՏՂԸ ՔԱՀՈՒԱՆ ՊԱՏԻ ՕԳՆԻ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն

Անանուն ընկերութիւն.- դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.

որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով:

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulvard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավոյ Օթելի մէջ, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Աւանդի պարտականագրութիւնի

ՕԺԻՏ

կրաչիաւորեալ տոկոս 6%, Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան չահերուն:

ԱԼՈՒՄԱՑԱԿԱՆ ՃԻՒՂ.

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱԺՈՒՄ

Կրնայ վճարուիլ տոկոսներու փոխանակութիւնով

վճարմ 10—15—20 տարիէն, որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնա՞ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայի 75,000է աւելի անդամ ունի:

Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ:

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth